

ДОБРИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРАКТИКИ ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕТО НА ЖИТНИ КУЛТУРИ

Ограничаване на повредите от насекоми и вектори на вируси по житните култури

През последните години промените в климата, по-дългата и топла есен, меката зима в много райони на страната благоприятстват размножаването на неприятели като:

ЛИСТНИ ВЪШКИ • ЦИКАДИ • АКАРИ

и удължава периода, в който са активни и вредят по културите. Тези неприятели са вектори на вируси по пшеницата и ечемика, а тази косвена вреда, която нанасят, в повечето случаи се явява основна.

Поражения от вируси

Към комплекса вируси с икономическа значимост се отнасят:

- **Жълто ечемичено вджуджаване (BYDV)** с основен вектор овесена листна въшка (*Sitobion avenae*) и *Rhopalosiphum padi*
- **Пшеничена щрихова мозайка (WSMV)** с вектор акари от род *Aceria*
- **Пшеничено вджуджаване (WDV)** с вектор цикади от род *Psammotetix*

Диагностицирането на тези болести изисква провеждане на лабораторен анализ. Симптоматиката им може да се сбърка с тази на хранителен дефицит на някои микро- и макроелементи, фитотоксичност и др.

Наличието на ограничен набор от химични средства за контрол, понижената чувствителност на тези неприятели към някои масово прилагани активни вещества, изграждане на резистентност и трудно планиране на точен момент за третиране затруднява борбата с тези неприятели и ограничава ефективността ѝ.

В продължение на години Лимагрейн концентрира усилия върху създаването на високоефективни сортове, представящи генетическа устойчивост на Жълто ечемичено вджуджаване. За сезон 2020 в портфолиото на Лимагрейн се предлагат два фуражни сорта ечемик с генетическа устойчивост на Жълто ечемичено вджуджаване – LG Зебра – нов сорт, и познатият на фермерите сорт Рафаела. Изборът на тези сортове прави възможно извеждането на най-ефективен контрол на болестта, независимо от агроклиматичните условия и фитосанитарната обстановка на полето и подsigурява високия потенциал за добив.

Към момента липсва установена генетическа устойчивост в сортовете пшеница към вируси. Няма химически средства, с които да се изведе пряка борба срещу вирусните болести. При тази ситуация се дава приоритет на всяка от познатите агрономически практики, даваща възможност за понижаване на степента на нападение и развитието на здрави посеви.

От голямо значение в тази посока са агротехническите мероприятия, които подпомагат по-бързото и добро развитие на растенията:

- добра обработка на почвата
 - навременна и качествена сеитба
 - оптимална посевна норма
 - балансирано хранене на растенията
 - борба срещу самосевки, житни треви в близост до полетата и други видове плевели, които са гостоприемници на векторите и източник на зараза
 - борба срещу векторите листни въшки, евентуално и срещу акари от поникване до братене, при установено нападение по вегетационния връх, висока плътност и благоприятни за развитието им условия
- Интегрирането на тези мероприятия и приложението на средствата за растителна защита е от голямо значение за осъществяване на по-ефективен контрол над векторите и ограничаване на разпространението на вируси в житните посеви.

Селекцията на Лимагрейн при пшеница и ечемик е отличен избор за сортовата структура на всяко земеделско стопанство. Подборът на сортове при двете култури и тяхната комбинация в производството дава възможност да си гарантираме висока ефективност и конкурентни резултати при производството при различни агроклиматични условия и фитосанитарна обстановка.